

ایران من | دفتر چهارم

معماری علم در ایران

رضا منصوری

www.ketab.ir

سرشناسه: منصوری، رضا، ۱۳۲۶-
عنوان و نام پدیدآور: معماری علم در ایران/ رضا منصوری.
مشخصات نشر: تهران: دیبایه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۳۶۷ ص.: مصور (رنگی); ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
فروست: ایران من؛ ج. ۴.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۲-۴۴۶-۳
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: چاپ قبلی: دیبایه، ۱۳۸۸. (۱۷۴ ص).
موضوع: سیاست علمی -- ایران
Science and state -- Iran
موضوع: دانش و دانش اندوزی
Learning and scholarship
موضوع: تحقیق و توسعه -- ایران
موضوع: Research and development -- Iran*
رده بندی کنگره: Q۱۲۷
رده بندی دی.سی.یو: ۳۰۳/۴۸۳۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۷۳۶۹۶
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نشر دیبایه

معماری علم در ایران

پدیدآور: رضا منصوری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۲-۴۴۵-۶

چاپ اول: ۱۴۰۱، ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۸۵ هزار تومان

فروش دیبایه: ۵۵۴۲۸۹۰۱

حقوق چاپ و انتشار اثر برای نشر دیبایه محفوظ است.

تکثیر و تولید مجدد آن به هر صورت (چاپ، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

مشروط به دریافت اجازه کتبی ناشر است.

پیشگفتار مجموعه ایران من

امروز که این پیشگفتار را می‌نویسم ۷۳ سال از شروع زندگی و دقیقا ۵۶ سال از زندگی دانشجویی و دانشگاهی من، و ۲۸ سال از تألیف اولین کتابم - پس از ۹ کتابی که در دوران دانش‌آموزی نوشتم - می‌گذرد. در همه آن‌ها ایران بخشی از عنوان بوده؛ چون ایران خانه من است، متعلق به من است، ایران من است، زیستن‌ام در آن معنی داشته و لذت در دیدن آرامش و رفاه ساکنان آن بوده - شهروندان خانه من! برای آن‌ها نوشته‌ام.

دوره اول کتاب‌های من، شامل ایران ۱۴۲۷، واژه‌گزینی در ایران و جهان، و نیز چهارسال در وزارت عتف، بیان تصور من از ایران گذشته و آینده، نقش زبان فارسی در توسعه ایران، و نیز تجربه اجرایی در زمینه علم و پیچیدگی اجرای ایده‌های توسعه‌ای آن در عالی‌ترین سطح در ایران بوده است. تجربه اجرایی در پژوهش ایران چشمان من را به‌روی واقعیت‌هایی باز کرد که آگاهی از آن پیش‌فرض هرگونه برنامه‌ریزی برای توسعه کشور است - که من از آن آگاه نبودم. این آگاهی، در دهه هشتاد، ذهن من را به سوی مفهوم معماری علم پیش برد و نیز درک عمیق‌تری از دوره‌گذاری که در آن هستیم و نابسامانی‌هایی که در این دوره نقل - به معنی تخصیص دوره گذار به وضعیت علم و دانش در ایران - احساس می‌کنیم. مفهوم سندرم دوره نقل از این جا نشأت گرفت. سه عنوان معماری علم، سندرم دوره نقل، و نیز مبانی علم و طراحی معماری دانشگاه نتیجه تأملات من در این دوره است. همه گزاره‌هایی که در این کتاب‌ها نوشته‌ام هنگامی خوب درک می‌شود که خواننده از مبانی تفکر در علوم مدرن و به‌ویژه علوم فیزیکی مطلع شود که آخرین نوشته من در این مجموعه است.

حاصل عمر من این مجموعه است که همین‌جا پایان می‌یابد. بیش از این حرف دیگری نخواهم داشت، مگر یادداشت‌های گهگاهی از منظر کسی که بیرون از وجود اجتماعی می‌زید و گاهی هوس نوشتن‌اش عود می‌کند و خیال تلنگر و برهم زدن بازی موجودات اجتماعی دارد. و البته در آرزوی لذت بردن از تحقق این معماری است!

رضا منصوری

مهر ۱۴۰۰

فهرست

۱. مقدمه ۱۵
۲. واژه علم و مفاهیم رایج آن در ایران ۱۹
۳. علم و مدل های شبه اقتصادی آن ۴۷
۴. زبان، تفکر، و علم ۸۵
۵. تاریخ علم در ایران: نگاهی دیگر ۱۱۵
۶. علم و مهندسی ۱۴۹
۷. علم نوین و دموکراسی ۱۵۹
۸. دانش بومی؟، علم بومی؟ ۱۶۹
۹. قبایلی تنگ بر تن علم ۱۸۱
۱۰. ترویج، توسعه، و مدرنیت ۱۹۱
۱۱. ترجمه و توسعه ۱۹۷
۱۲. نقش واژه گزینی در توسعه ۲۰۵
۱۳. چالش های مفهوم نوآوری در ایران ۲۱۷
۱۴. آسیب شناسی دانشگاه های ایران ۲۳۱
۱۵. دانشگاه یا اندیشگاه ۲۳۹
۱۶. توجه به عوامل رشد پژوهش نه موانع آن: لزوم یک چرخش نگرش ۲۸۵
۱۷. معماری علم در ایران ۲۹۷